Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/ESPO/BcD/007/25
Názov predmetu	Dejiny Slovenska
Rozsah	2P
Počet kreditov	5
Vyučujúci	PhDr. Dalibor Mikuš, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Podmienky na absolvovanie predmetu: Účasť na prednáškach je povinná. Predmet je ukončený záverečným testom v priebehu skúškového obdobia. Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať zo záverečného testu minimálne 56%. Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

• identifikuje a vysvetlí základné historické etapy vývoja Slovenska, ich charakteristické znaky a kľúčové medzníky;
• charakterizuje a interpretuje významné udalosti, osobnosti a dokumenty, ktoré ovplyvnili politický, spoločenský a štátoprávny vývoj Slovenska;
• analyzuje sociálne, ekonomické, kultúrne, ideologické a politické súvislosti historického vývoja Slovenska a ich vzájomné prepojenia;
• identifikuje a vysvetlí základné determinanty formovania moderného slovenského národa, národného povedomia a slovenskej štátnosti;
• posudzuje vplyv európskeho politického a ideového vývoja na formovanie politického myslenia, politických koncepcií a spoločenských procesov na Slovensku;
• analyzuje vybrané politické a spoločenské procesy slovenských dejín vrátane národno-emancipačného hnutia, vzniku Československa, vývoja slovenskej politickej reprezentácie a zásadných politických zmien v 20. storočí;
• porovnáva jednotlivé historické obdobia a kriticky hodnotí kontinuitu a diskontinuitu politických, spoločenských a ideových javov vrátane ich presahov do súčasného vývoja Slovenska;
• samostatne interpretuje historické udalosti a procesy v širších súvislostiach, odborne o nich diskutuje a aplikuje získané poznatky pri analýze súčasných politických a spoločenských problémov.

Stručná osnova predmetu

1. Územie Slovenska v historických premenách správnych a politických modelov
Teoretická charakteristika historického vývoja územia Slovenska, jeho správneho začlenenia a základných politických a mocenských štruktúr v jednotlivých obdobiach.
2. Slovenské národné obrodenie a formovanie moderného slovenského národa
Analýza hlavných etáp národného obrodenia, jazykovej a kultúrnej emancipácie a úlohy kľúčových osobností pri formovaní moderného slovenského národa.
3. Formulovanie politického programu Slovákov – revolučné obdobie rokov 1848 – 1849

Charakteristika revolučných udalostí v Uhorsku, politických požiadaviek slovenského národného hnutia a významu Žiadostí slovenského národa.
4. Porevolučné postavenie Slovenska a obdobie dualizmu Rakúsko-Uhorska
Analýza politického, spoločenského a národnostného vývoja Slovákov po roku 1849 a zmien ich postavenia po rakúsko-uhorskom vyrovnaní.
5. Politické aspekty vzniku ČSR a národnooslobodzovací zápas Čechov a Slovákov
Teoretická a historická analýza vplyvu prvej svetovej vojny, domáceho a zahraničného odboja a medzinárodných okolností na vznik Československej republiky.
6. Aplikovanie demokratických mechanizmov na území Slovenska – medzivojnové ČSR
Charakteristika politického systému prvej Československej republiky, fungovania demokratických inštitúcií, politických strán a špecifického postavenia Slovenska.
7. Slovenská republika v rokoch 1939 – 1945 a odbojové hnutie
Analýza politického režimu, inštitucionálneho usporiadania, domácej a zahraničnej politiky Slovenskej republiky a foriem odporu proti autoritatívnemu režimu.
8. Medzinárodné aspekty slovenskej otázky a obnovenie ČSR
Charakteristika diplomatických, politických a medzinárodných súvislostí riešenia slovenskej otázky počas druhej svetovej vojny a procesu obnovy Československej republiky.
9. Slovenské národné povstanie
Analýza príčin, politického a vojenského priebehu, hlavných aktérov a významu Slovenského národného povstania pre povojnové politické usporiadanie Slovenska.
10. Socializmus a jeho reálne uplatnenie v podmienkach Slovenska
Charakteristika politických, hospodárskych a spoločenských zmien po roku 1948, fungovania komunistického režimu a jeho vplyvu na slovenskú spoločnosť.
11. Pražská jar a obdobie normalizácie
Analýza reformného procesu v roku 1968, federalizácie Československa, následnej normalizácie a ich politických a spoločenských dôsledkov pre Slovensko.
12. Politické a spoločenské zmeny v roku 1989 a ich dôsledky
Analýza pádu komunistického režimu, demokratickej transformácie, zmien politického systému a základných procesov smerujúcich k samostatnej Slovenskej republike.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

povinný predmet
- prednáška
- 2 hodiny týždenne
- prezenčná metóda štúdia
Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

KOVÁČ, Dušan. 2024 Dejiny Slovenska. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2024. 612 s. ISBN 978-80-7422-928-2.
MIKUŠ, Dalibor. 2024. Modely verejnej správy mesta Trnava po roku 1918. Trnava: UCM, 2024. ISBN 978-80-8152-068-6.
MOSNÝ, Peter. a kol. Dejiny štátu a práva na území Slovenska. 2. vyd. Banská Bystrica: Právnická fakulta UMB , r. 2010. ISBN 978-80-557-0006-9.
RYCHLÍK, Jan. a kol. 2024. Dějiny Slovenska. Praha: Vyšehrad, 2024. 672 s. ISBN 978-80-7601-915-7.
SCHELLE, Karel. Dějiny veřejné správy, 2016. Wolters Kluwer, 2016. s. 520. ISBN 978-8075523-74-7.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský a český